MANIFEST “DOS ANYS DE LA DANA: DE LA RECONSTRUCCIÓ DE FORMIGÓ A LA JUSTÍCIA SOCIAL, AMBIENTAL I AGROECOLÒGICA”

27 d’octubre de 2026

Fa dos anys, la catàstrofe meteorològica i humana de **la DANA del 29 d’octubre de 2024 va afectar directament més de 70 municipis i un milió de persones** a la província de València. Enmig del dolor i de la devastació material, va sorgir una potent onada de solidaritat comunitària que ha donat suport a les poblacions afectades, juntament amb la gestió institucional i la solidaritat d’altres territoris.

Per si no n’hi hagués prou, estem veient que **aquests fenòmens extrems han arribat per quedar-se**. Fa dues setmanes s’ha tornat a produir una altra DANA amb conseqüències dramàtiques, aquesta vegada amb una afectació més greu al sud del País Valencià. Això ens recorda que aquests episodis són recurrents i que, a causa de l’escalfament del planeta, cada vegada són més freqüents i intensos.

Avui, quan es compleix el segon aniversari, **organitzacions de familiars de víctimes, així com entitats ecologistes, agràries i veïnals, ens unim** per denunciar que la reconstrucció no es pot limitar a reparar infraestructures de formigó i tornar a la falsa normalitat que va generar aquesta vulnerabilitat. **Reconstruir exigeix transformar les estructures econòmiques, urbanístiques, agràries i socials que ens van exposar al desastre**, per tal que ens protegeixin davant d’un possible nou episodi.

Davant la vulnerabilitat que ha evidenciat la DANA i l’acceleració de la crisi climàtica, exigim un canvi radical en la manera com s’està construint a les zones afectades. El gran esforç de reconstrucció podria convertir el nostre territori no només en un exemple de resiliència i adaptació, sinó també de mitigació de la crisi climàtica. Per aconseguir-ho, però, necessitem transformar profundament el model territorial, econòmic i social.

Les nostres demandes s’articulen en un decàleg: deu eixos que abracen des de l’acció i la justícia climàtiques fins a un urbanisme i una gestió del cicle de l’aigua resilients, que apostin per solucions basades en la natura, la renaturalització dels rius i les comarques, així com per una moratòria de la urbanització en zones de risc. Així mateix, es prioritza una reconstrucció adaptada de les infraestructures crítiques i una mobilitat col·lectiva sostenible, en lloc de la dependència del cotxe. També destaquem la necessitat d’impulsar l’agroecologia i la sobirania alimentària, així com de reconèixer el paper de les agricultores i els agricultors en la custòdia i la protecció del territori rural. Tot plegat es complementa amb la garantia d’accés a un habitatge digne i eficient, sostinguda per una governança democràtica i bioregional que situï la participació ciutadana i la cohesió comunitària al centre de la reconstrucció territorial i de la gestió de futures emergències.

En definitiva, reclamem una reconstrucció dels territoris afectats per la DANA que impliqui un esforç profund d'adaptació al canvi climàtic, però que també contribueixi a reduir les emissions, protegir la biodiversitat i millorar la qualitat de vida de la població. Per fer-ho, calen polítiques públiques a totes les escales territorials, amb uns recursos públics molt superiors als actuals i amb la garantia de la participació activa de la població local.

Dos anys després del 29 d'octubre de 2024, reafirmem que **la reconstrucció ha de ser social, ecològica i agroecològica**. Defensem el territori per defensar la vida. Exigim a les administracions públiques l'assignació de recursos suficients, la màxima transparència i un compromís real amb els drets humans i la protecció del territori.

Per una reconstrucció justa, inclusiva i agroecològica, sense deixar ningú enrere!

Per la dignitat i el futur dels nostres pobles!

Decàleg de demandes

1. Acció climàtica

La reducció dràstica de l'ús de combustibles fòssils en tots els àmbits i sectors és un imperatiu irrenunciable per frenar l'escalada en freqüència i intensitat de fenòmens meteorològics extrems com les DANA. L'augment de les temperatures globals i del mar Mediterani alimenta aquests temporals i els fa cada vegada més severs, freqüents i destructius. Superar el llindar d'escalfament d'1,5 °C ens conduiria a un clima descontrolat, davant del qual no hi hauria cap infraestructura ni cap pla d'adaptació capaç de protegir-nos.

Necessitem avançar, també a les nostres comarques, en la transició a les energies renovables, l'electrificació, les millores en eficiència i la reducció dels consums innecessaris. En aquest sentit, necessitem suport públic perquè es desenvolupin comunitats energètiques ciutadanes a tots els nostres pobles. Es tracta d'una acció transformadora que redueix la petjada de carboni, genera cohesió social i fomenta una cultura de l'eficiència i de la responsabilitat col·lectiva en l'acció climàtica.

2. Justícia climàtica

És profundament injust que el cost de la reconstrucció després de les DANA recaigui sobre la ciutadania —a través dels impostos i de l'erari públic— mentre les grans corporacions de combustibles fòssils continuen acumulant beneficis rècord.

Exigim que les petrolieres i les empreses gasistes abandonin el seu model extractivista i contaminant. Proposem que s'estableixin impostos perquè els seus beneficis financin les pèrdues i els danys climàtics, l'adaptació dels nostres pobles i la transició energètica. La societat no ha de pagar la factura d'un desastre que no ha provocat.

3. Urbanisme resilient

Denunciem els nous plans urbanístics i les modificacions de les normatives municipals que permeten continuar construint en zones de risc. A més, molts d'aquests projectes urbanístics destrueixen terres de conreu i impermeabilitzen el sòl. Hem de deixar enrere aquest model d'expansió urbana descontrolada i començar a renaturalitzar els nostres territoris, protegint els sòls agrícoles, que no només actuen com una esponja davant les pluges intenses, sinó que també ajuden a mitigar les onades de calor.

Proposem prohibir per llei nous desenvolupaments urbanístics en zones exposades al risc, suspendre immediatament les llicències d'obres, donar dos anys als ajuntaments per adaptar els seus plans i actualitzar la cartografia de risc d'acord amb els escenaris més exigents de l'IPCC.

4. Cicle de l'aigua

Els treballs de recuperació dels cursos fluvials afectats per la DANA s'han centrat en obres de reforç amb formigó. Considerem que els llits dels rius no són simples infraestructures per evacuar avingudes d'aigua, sinó espais ecològics que, gràcies a la vegetació de ribera, redueixen la velocitat de l'aigua i afavoreixen la infiltració. Proposem canviar d'enfocament per recuperar el cicle natural de l'aigua.

Necessitem un pla de renaturalització dels rius que augmenti la superfície permeable mitjançant solucions basades en la natura, com ara els sistemes urbans de drenatge sostenible (SUDS).

5. Sector primari

Dos anys després, el sector primari es recupera més lentament que la resta de l'activitat econòmica, i l'abandonament de parcel·les a moltes comarques continua sent visible. Bona part de les mesures aplicades han tingut un caràcter conjuntural i no han qüestionat el model agroindustrial intensiu, que no ofereix viabilitat a les persones agricultores ni resiliència al territori. La reconstrucció agrària i ramadera necessita una estratègia basada en l'agroecologia, la producció ecològica, la sobirania alimentària i una ramaderia extensiva integrada al territori. Els sòls vius, rics en matèria orgànica i amb coberta vegetal, infiltren i retenen més aigua, frenen l'erosió i redueixen l'escorrentia. Les bardisses, els marges amb vegetació i els boscos de ribera alenteixen el flux de l'aigua, retenen el sòl i ofereixen refugi a la fauna auxiliar.

Aquesta estratègia requereix suport tècnic, formació i inversió per a l'adaptació climàtica, acompanyament a les famílies productores i canals de comercialització a preus justos. També cal sensibilitzar la població: triar aliments locals i agroecològics protegeix el territori i dona suport a les persones productores.

6. Reconstrucció adaptada

En la reconstrucció de les noves escoles, els centres de salut i altres equipaments públics s'estan repetint els mateixos errors del passat: es mantenen en terrenys inundables i no es redissenyen per adaptar-los al risc d'avingudes ni a l'augment de les temperatures. Aquest enfocament perpetua l'exposició d'infants, persones grans i col·lectius dependents a entorns que ja van quedar greument inundats i fora de servei.

Per això, **exigim la creació i la implementació urgent d'una estratègia regional que reguli la construcció adaptada o el trasllat fora de les zones de màxim perill de totes les infraestructures crítiques, com ara hospitals, escoles, residències i instal·lacions d'emergència. A més, demanem la participació efectiva de la ciutadania en les decisions sobre la reconstrucció, donant prioritat als equipaments essencials per a la vida de les persones.**

7. Garantia de mobilitat

La crisi provocada per la DANA va posar de manifest les greus mancances del transport públic a l'àrea afectada i la dependència excessiva del vehicle privat. Tanmateix, la reconstrucció s'ha limitat a reparar els danys, perpetuant l'ús del cotxe. La major part dels ajuts públics s'ha destinat a la substitució individual d'automòbils —un model de substitució d'un vehicle per un altre que ha tornat a col·lapsar els carrers—, en lloc d'abordar la mobilitat des de l'accés al transport públic, la mobilitat compartida i l'eficiència col·lectiva. La mobilitat col·lectiva i accessible s'ha de garantir com un dret fonamental.

Per aconseguir-ho, demanem un nou pla metropolità de mobilitat basat en la garantia de mobilitat que prioritzi el model de les «ciutats de 15 minuts», la mobilitat activa i la descarbonització del transport.

8. Accés a l'habitatge

Amb més de 75.000 habitatges afectats per la riuada, denunciem la concentració inicial d'ajudes en mans de les persones propietàries, deixant desemparades i sense garanties les persones llogateres i les que es troben en situació de vulnerabilitat.

Demanem la regulació urgent dels preus dels lloguers habituals, de temporada i turístics a les comarques afectades per evitar processos especulatius, així com l'ampliació del parc públic d'habitatge social de lloguer, que ha de ser 100% públic i assequible. Qualsevol rehabilitació o reconstrucció d'habitatges s'ha de fer en base a criteris de qualificació energètica «Edifici Zero Emissions», mitjançant l'electrificació amb energies renovables amb aïllament, l'autoconsum solar, les bombes de calor, l'emmagatzematge d'energia i la gestió intel·ligent de la demanda.

9. Governança

Per articular una reconstrucció efectiva, és imprescindible implantar una governança democràtica i descentralitzada, estructurada des d'un enfocament bioregional que superi l'enfocament de conca hidrogràfica i de fronteres administratives.

Proposem una estratègia que situï la ciutadania al centre. També és indispensable reconèixer la tasca del teixit associatiu, com és el cas dels Comitès Locals d'Emergència i Reconstrucció (CLER), que haurien de ser considerats serveis comunitaris essencials. Igualment, proposem crear una taula bioregional permanent que elabori mapes participatius de risc climàtic i avaluï les intervencions mitjançant una anàlisi multisectorial que tingui en compte l'aigua, el sòl, la mobilitat, els aspectes socioeconòmics i altres factors.

10. Gestió de les emergències

Els errors comesos en la gestió de l'emergència no es poden tornar a repetir. Les víctimes, els seus familiars i la societat en general necessiten una rendició de comptes efectiva, l'assumpció de responsabilitats i una participació més gran en la gestió de futures emergències. La resiliència territorial es construeix amb les persones.

Demanem la participació de la societat organitzada en l'actualització dels plans d'emergència, la formació contínua de la població en autoprotecció i la realització periòdica de simulacres amb participació comunitària.

Llistat d'organitzacions signants:

- Acció Ecologista - AGRÓ
- Actio
- Asociación de Víctimas y Damnificados DANA Valencia
- Asociación Víctimas Mortales DANA 29-O
- Associació de Víctimes de la DANA 29 d'Octubre de 2024
- Catarroja Renovable
- Centro de Estudios Rurales y de Agricultura Internacional (CERAI)
- Comitès Locals d'Emergència i Reconstrucció
- Del Camp a la Taula
- Ecologistes en Acció de València
- Fundació Horta Sud
- Greenpeace España y Portugal
- Horta de Ximo
- Mans al Terra Fundación de la Comunitat Valenciana
- Per l'Horta
- Plataforma Volem Corredor Verd
- Sociedad Española de Agricultura Ecológica y Agroecología (SEAE)

Octubre
2026
(Castellano)

MANIFIESTO “DOS AÑOS DE LA DANA: DE LA RECONSTRUCCIÓN DE HORMIGÓN A LA JUSTICIA SOCIAL, AMBIENTAL Y AGROECOLÓGICA”

27 de octubre de 2026

Hace dos años, la catástrofe meteorológica y humana de **la DANA del 29 de octubre de 2024 afectó directamente a más de 70 municipios y a un millón de personas** en la provincia de Valencia. En medio del dolor y la devastación material, emergió una potente ola de solidaridad comunitaria que ha sostenido a las poblaciones afectadas junto con la gestión institucional y la solidaridad de otros territorios.

Por si fuera poco, estamos viendo que **estos fenómenos extremos han llegado para quedarse**. Hace dos semanas ha vuelto a producirse otra DANA con consecuencias dramáticas, esta vez afectando con mayor crudeza al sur de la Comunidad Valenciana, lo que recuerda que estos casos son recurrentes, y que se están haciendo más frecuentes e intensos por el calentamiento del planeta.

Hoy, al cumplir el segundo aniversario, **organizaciones de familiares de víctimas, así como ecológicas, agrícolas y vecinales nos unimos** para denunciar que la reconstrucción no puede limitarse a reparar infraestructuras de hormigón y retornar a la falsa normalidad que provocó esta vulnerabilidad. **Reconstruir exige transformar las estructuras económicas, urbanísticas, agrícolas y sociales que nos expusieron al desastre para que nos protejan ante un eventual nuevo episodio.**

Frente a la vulnerabilidad evidenciada por la DANA y el aceleramiento de la crisis climática, exigimos un giro radical en la manera en que se está construyendo en las zonas afectadas. El enorme esfuerzo de la reconstrucción podría hacer de nuestra región un ejemplo de resiliencia y adaptación, pero también de mitigación de la crisis climática. Pero para conseguirlo necesitamos transformar profundamente el modelo territorial, económico y social.

Nuestras demandas se articulan en un decálogo: diez ejes que abarcan desde la acción y justicia climática hasta un urbanismo y ciclo del agua resilientes que apuesten por soluciones basadas en la naturaleza, la renaturalización de ríos y comarcas, además de la una moratoria en la urbanización en zonas de riesgo. Asimismo, prioriza una reconstrucción adaptada de infraestructuras críticas y una movilidad colectiva sostenible frente a la dependencia del coche. También destacamos la necesidad del impulso de la agroecología, la soberanía alimentaria y el reconocimiento del papel de los y las agricultoras en la custodia y protección del territorio rural. Todo ello se complementa con el acceso garantizado a una vivienda

digna y eficiente, respaldado por una gobernanza democrática y biorregional que sitúe la participación ciudadana y la cohesión comunitaria en el centro de la reconstrucción territorial y la gestión de futuras emergencias.

En definitiva, demandamos una reconstrucción de los territorios afectados por la DANA que suponga un esfuerzo de adaptación profunda al cambio climático, pero que también contribuya a la reducción de emisiones, a la protección de la biodiversidad y a mejorar la calidad de vida de la población. Para ello, se requieren políticas públicas a todas las escalas territoriales con unos recursos públicos mucho mayores a los actuales y la garantía de la participación activa por parte de la población local.

A dos años del 29 de octubre de 2024, reafirmamos que **la reconstrucción debe ser social, ecológica y agroecológica.** Defendamos el territorio para defender la vida. Exigimos a las administraciones públicas la asignación de recursos suficientes, la máxima transparencia y un compromiso real con los derechos humanos y la protección del territorio.

¡Por una reconstrucción justa, inclusiva y agroecológica sin dejar a nadie atrás!

¡Por la dignidad y el futuro de nuestros pueblos!

Decálogo de demandas

1. Acción climática

La reducción drástica del uso de combustibles fósiles a todos los niveles y sectores es un imperativo irrenunciable para frenar la escalada en frecuencia e intensidad de fenómenos meteorológicos extremos como las DANA. El aumento de las temperaturas globales y del mar Mediterráneo alimenta estos temporales, haciéndolos cada vez más severos, frecuentes y destructivos. Superar el umbral de calentamiento de los 1,5 °C conduciría a un clima descontrolado ante el cual no existirá infraestructura ni plan de adaptación capaz de protegernos.

Necesitamos avanzar, también en nuestras comarcas, hacía la transición a las renovables, la electrificación, las mejoras en eficiencia y la reducción de consumos innecesarios. En este sentido, necesitamos apoyo público para que florezcan comunidades energéticas ciudadanas en todos nuestros pueblos. Se trata de una acción transformadora que reduce la huella de carbono, genera cohesión social y establece una pedagogía de la eficiencia y de responsabilidad colectiva en la acción climática.

2. Justicia climática

Es profundamente injusto que la factura de la reconstrucción tras las DANA recaiga sobre la ciudadanía —a través de impuestos y erario público— mientras las grandes corporaciones de combustibles fósiles siguen acumulando beneficios récord.

Exigimos que petroleras y gasistas abandonen su modelo extractivo y contaminante. Proponemos que se establezcan impuestos para que sus ganancias sufraguen las pérdidas y daños climáticos, la adaptación de nuestros pueblos y la transición energética. La sociedad no debe pagar la cuenta de un desastre que no ha provocado.

3. Urbanismo resiliente

Denunciamos los nuevos planes de edificación y modificación de normativas municipales para permitir seguir construyendo en áreas de riesgo. Además, muchos de estos proyectos urbanísticos destruyen tierras de cultivo e impermeabilizan el suelo. Debemos dejar atrás este modelo de expansión urbana descontrolada y comenzar a renaturalizar nuestras regiones, protegiendo los suelos agrícolas que no solo actúan como una esponja ante lluvias intensas, sino que también ayudan a mitigar las olas de calor.

Proponemos prohibir por ley nuevos desarrollos en áreas expuestas, congelar licencias de obra de inmediato, dar dos años a los ayuntamientos para adaptar sus planes y actualizar la cartografía de riesgo con los escenarios más exigentes del IPCC.

4. Ciclo del agua

Los trabajos de recuperación de los cauces afectados por la DANA se han centrado en obras de refuerzo de hormigón. Consideramos que los cauces no son meras infraestructuras de evacuación de avenidas: son espacios ecológicos que gracias a la vegetación de ribera reducen la velocidad del agua y favorecen la infiltración.

Proponemos cambiar de enfoque para recuperar el ciclo natural del agua. Necesitamos una plan de renaturalización de los ríos aumentando la superficie permeable a través de Soluciones Basadas en la Naturaleza como los Sistemas Urbanos de Drenaje Sostenible (SUDS).

5. Sector primario

Dos años después, el sector primario se recupera más despacio que el resto de la actividad económica y el abandono de parcelas en muchas comarcas sigue siendo visible. Buena parte de las medidas aplicadas han tenido un carácter coyuntural y no han cuestionado el modelo agroindustrial intensivo, que no ofrece viabilidad a las personas agricultoras ni resiliencia al territorio.

La reconstrucción agropecuaria necesita una estrategia basada en la agroecología, la producción ecológica, la soberanía alimentaria y una ganadería extensiva integrada en el territorio. Los suelos vivos, ricos en materia orgánica y con cubierta vegetal, infiltran y retienen más agua, frenan la erosión y reducen la escorrentía. Los setos, los ribazos con vegetación y los bosques de ribera ralentizan el agua, retienen el suelo y dan refugio a la fauna auxiliar.

Esta estrategia requiere apoyo técnico, formación e inversión para la adaptación climática, acompañamiento a las familias productoras y canales de comercialización a precios justos. También es necesario sensibilizar a la población: elegir alimentos locales y agroecológicos protege al territorio y sostiene a las personas productoras.

6. Reconstrucción adaptada

En la reconstrucción de las nuevas escuelas, centros de salud y otros equipamientos públicos se están cometiendo los mismos errores del pasado: se mantienen en suelo inundable y no se rediseñan para adaptarse al riesgo de avenida ni a las crecientes temperaturas. Este enfoque perpetúa la exposición de menores, personas mayores y colectivos dependientes a entornos que ya resultaron gravemente anegados e inoperativos.

Por ello, **exigimos la creación e implementación urgente de una estrategia regional que ordene la construcción adaptada o el traslado fuera de las zonas de máximo peligro de toda infraestructura crítica como hospitales, colegios, residencias e instalaciones de emergencia. Además, pedimos la participación efectiva de la ciudadanía en las decisiones sobre la reconstrucción, dando prioridad a los equipamientos esenciales para la vida de las personas.**

7. Garantía de movilidad

La crisis provocada por la DANA puso de manifiesto las graves carencias del transporte público en el área afectada y la excesiva dependencia del vehículo privado. Sin embargo, la reconstrucción se ha limitado a reparar lo dañado perpetuando el uso del coche. La mayor parte de las ayudas públicas se ha destinado a la sustitución individual de automóviles —un modelo de reemplazo uno a uno que ha vuelto a colapsar las calles— en lugar de abordar la movilidad desde el acceso al transporte público, la movilidad compartida y la eficiencia colectiva.

La movilidad colectiva y accesible debe garantizarse como un derecho fundamental. Para lograrlo, pedimos un nuevo plan metropolitano de movilidad basado en la garantía de movilidad que priorice el modelo de las «ciudades de 15 minutos», la movilidad activa y la descarbonización del transporte.

8. Acceso a la vivienda

Con más de 75.000 viviendas afectadas por la riada, denunciamos la concentración inicial de ayudas en los propietarios, dejando desamparadas y sin garantías a las personas inquilinas o en situación de vulnerabilidad.

Demandamos la regulación urgente del precio de los alquileres convencionales, de temporada y turísticos en las comarcas afectadas para evitar procesos especulativos; así como ampliar el parque público de vivienda social en alquiler, 100% público y asequible. Cualquier rehabilitación o reconstrucción de viviendas debe hacerse con criterios de calificación energética “Edificio Cero Emisiones"

(mediante la electrificación renovable con aislamiento, autoconsumo solar, bombas de calor, almacenamiento y gestión inteligente de la demanda).

9. Gobernanza

Para articular una reconstrucción efectiva, es imprescindible implantar una gobernanza democrática y descentralizada estructurada bajo un enfoque biorregional que supere el enfoque de cuenca hidrográfica y de fronteras administrativas.

Proponemos una estrategia que sitúe a la ciudadanía en el centro. También es indispensable reconocer la labor del tejido asociativo, como es el caso de los Comités Locals d'Emergència i Reconstrucció (CLERs), que deberían ser considerados servicios comunitarios esenciales. Igualmente, proponemos la creación de una mesa biorregional permanente que genere mapas participativos de riesgo climático y que evalúe las intervenciones mediante un análisis multisectorial (agua, suelo, movilidad,socioeconómico,etc..).

10. Gestión de emergencias

Los errores cometidos en la gestión de la emergencia no pueden volver a repetirse. Las víctimas, sus familiares y la sociedad en general necesitan una necesaria rendición de cuentas, la asunción de responsabilidades y mayor participación en la gestión de futuras emergencias.

La resiliencia territorial se construye con las personas. Pedimos la participación de la sociedad organizada en la actualización de los planes de emergencia, formación continua de la población en autoprotección y simulacros periódicos con participación comunitaria.

Listado de organizaciones firmantes

- Acció Ecologista - AGRÓ
- Actio
- Asociación de Víctimas y Damnificados DANA Valencia
- Asociación Víctimas Mortales DANA 29-O
- Associació de Víctimes de la DANA 29 d'Octubre de 2024
- Catarroja Renovable
- Centro de Estudios Rurales y de Agricultura Internacional (CERAI)
- Comitès Locals d'Emergència i Reconstrucció
- Del Camp a la Taula
- Ecologistes en Acció de València
- Fundació Horta Sud
- Greenpeace España y Portugal
- Horta de Ximo
- Mans al Terra Fundación de la Comunitat Valenciana
- Per l'Horta
- Plataforma Volem Corredor Verd
- Sociedad Española de Agricultura Ecológica y Agroecología (SEAE)